

A PENOTE

NUMMER 63
ZOMER 2008

NIEUWS

AAP BALAI-erkend

Sinds 10 april heeft AAP de BALAI-erkenning: een (uiteindelijk verplichte) overheidserkenning voor organisaties die werken met primaten en andere exotische dieren. Deze erkenning geeft aan dat AAP werkt volgens de door de EU opgestelde richtlijnen. In de praktijk betekent het dat we makkelijker dieren kunnen opnemen uit, of herplaatsen in andere BALAI-erkende organisaties in heel Europa. AAP neemt echter vaak ook dieren op van organisaties en particulieren die níet erkend zijn. Ook hiervoor zijn richtlijnen opgesteld, waaronder een verlenging van de quarantainetijd tot drie maanden.

Exotische vinexbewoners naar AAP

Het leek zo'n leuk idee, tien Japanse eekhoorns uit een dierenwinkel terug in de natuur te zetten. Wim Pot uit Amersfoort kocht de exotische eekhoorns bij een handelaar die beweerde dat ze zich zeker zouden redden in het wild. Niets was minder waar: drie dieren werden binnen een week dood gevonden. Bovendien is het uitzetten van uitheemse dieren in Nederland verboden. Het ministerie van LNV dwong Wim Pot om alle eekhoorns, dood of levend, naar AAP te brengen. Zes van de tien hebben het avontuur overleefd, één is nog altijd spoorloos.

De 'jongens' in het Chimpanseecomplex

Bingo vlooit Antoine

Het is inmiddels een hele club, de mannelijke chimpansees in het 'witte' (niet-geïnfecteerde) deel van het Chimpanseecomplex in Almere. Bingo, Freddy, Jim en Antoine kenden elkaar al wat langer, maar Julio, Urtain en Gingo zijn pas sinds eind 2007 bij AAP. Door het uitvoeren van vele 'introducties' probeert AAP-medewerker Mike Seres nu een groep te vormen met deze zeven chimps.

Voordat twee chimpansees die elkaar nog niet kennen bij elkaar worden gelaten, kijkt Mike, expert op het gebied van samenvoegingen van chimpansees, eerst hoe ze op elkaar reageren als ze in aangrenzende verblijven zitten. Als het veilig genoeg is, mogen de dieren van dichtbij kennismaken. Alle unieke karaktertrekjes van 'de jongens' leiden hierbij vaak tot hilarische taferelen.

ENKELE ANECDOTES:

- ◆ Urtain daagt de anderen graag uit. Gingo kreeg genoeg van de provocaties en beet hem even. Het hielp: stomverbaasd door de onverwachte tegenstand, bond Urtain in.
- ◆ De dominante Antoine blijft een lastig type. Tot voor kort kon alleen de veel oudere Jim met hem overweg, maar nu is er ook vooruitgang te zien tussen Antoine en Bingo. Hoewel ze soms ineens kunnen beginnen met een stevige knokpartij, kunnen ze het ook

zomaar weer bijleggen met veel omarmingen en gekus. Het is goed om te zien dat Antoine langzaam maar zeker leert met andere chimpansees om te gaan en zichzelf beter een houding weet te geven.

- ◆ De eerste ontmoeting tussen Freddy en Gingo verliep mooier dan iemand zich had kunnen voorstellen. Freddy rende dolenthousiast naar Gingo en kuste hem in het gezicht. Het was dan ook te mooi om waar te zijn: direct daarna deinsde Freddy terug en bedreigde Gingo, alsof hij erachter kwam dat hij de verkeerde stond te zoenen... Freddy wist niet hoe snel hij weg moest komen!
- ◆ Julio was bij zijn eerste ontmoeting met Jim ronduit ver-

ontwaardigd. Hoe Jim ook aan hem rook, op z'n arm tikte (is het geen standbeeld?), z'n kin beetpakte, op z'n kop klopte (is daar iemand?), Julio verroerde geen vin. Maar toen Jim Julio's achterwerk aan een nader onderzoek onderwierp (normaal bij chimps), sprong Julio op alsof hij door een wesp gestoken was. Begrijpelijk, want Jim had hem in z'n achterste gebeten! Julio bette zijn achterwerk met een dekentje en keek Jim geschokt aan.

- ◆ Freddy, Bingo en Jim, die meestal bij elkaar zitten, zijn een ware vete gestart met de chimpansees uit het 'groene' deel van het Chimpanseecomplex (waar de ex-proefdieren zitten). Om indruk te maken, bonzen of schoppen ze regelmatig tegen het luik dat hen scheidt. Freddy's overtuigingskracht is echter niet groot. Op zeker moment zat hij nietsvermoedend naast het luik toen de andere partij met schoppen begon. Freddy schrok zich een ongeluk, maar wilde zich niet laten kennen. Hij schreeuwde en tikte boos op het luik. Daarna sloeg hij het luik nog een paar keer met een stokje. De chimpansees aan de andere kant waren niet erg geïmponeerd door deze bestraffing... Gelukkig kreeg Freddy versterking in de vorm van Bingo, die een paar goed gerichte trappen tegen het luik gaf. O zo!

V.l.n.r. Gingo, Bingo, Julio en Freddy

Een berberaap met Engelse ziekte

Engelse ziekte (rachitis) kwam in de achttiende en negentiende eeuw vaak voor bij jonge kinderen in de arme (mijn)steden van Engeland. Deze kinderen hadden door gebrek aan zonlicht een chronisch tekort aan calcium en vitamine D, onder meer nodig voor een goede botontwikkeling. Bij gebrek eraan groeiden de kinderbeentjes krom.

Bij mensen zien we deze ziekte nog zelden, maar des te vaker bij exotische dieren in gevangenschap. Vogels, reptielen en ook primaten krijgen vaak een verkeerde, eenzijdige voeding en onvoldoende zonlicht. Zo ook berberaapje Vivian, dat via een Frans asiel bij AAP kwam. Amper acht maanden oud, was ze gevonden op straat. Waarschijnlijk gedumpt door een particulier die haar eerder dat jaar uit Marokko had meegesmokkeld.

Bij binnenkomst bij AAP liep Vivian moeilijk en ze leek te klein voor haar leeftijd. Er werden röntgenfoto's gemaakt die lieten zien dat haar botten dun en broos waren. Er waren zelfs meerdere oude breuken zichtbaar in haar boven-, scheen- en kuitbeenderen. Haar onderbeentjes waren, net als bij kinderen met Engelse ziekte, kromgegroeid.

Nu, drie jaar later, zijn dankzij een uitgebalan- ceerde voeding haar botten weer stevig en de meeste oude breuken goed hersteld. Ze loopt echter nog niet optimaal. Recente controlefoto's laten zien dat een breuk in de hals van haar heupkop slecht is hersteld. Door een gestoorde doorbloeding rondom de breuk is het botweefsel zelfs extra aangetast. Dit vormt een zwakke plek in haar been en veroorzaakt pijn. Opereren van de heupkop zal voor haar te ingrijpend zijn aangezien ze dan lange tijd uit haar groep zal moeten. Haar groep gaat bovendien binnenkort naar een prachtig apeneiland in Engeland. We hebben besloten Vivian bij klachten pijnstilling te geven en niet verder te behandelen. Het allerbelangrijkste is dat we in de toekomst dit soort gevallen voorkómen. Jonge aapjes moeten bij hun moeder opgroeien en volop goede voeding krijgen onder de Afrikaanse zon!

Hester van Bolhuis, dierenarts

Opvangpartners van AAP

Samenwerking met buitenlandse opvangcentra is voor ons van groot belang. Daarom wil ik twee van onze dierbare partners aan u voorstellen.

◆ Het Natuurhulpcentrum (NHC) in België, opgericht in 1976, vangt zo'n 5.000 dieren per jaar op, grotendeels inheems. Aantal medewerkers: 117 (17 betaald en 100 vrijwillig). www.natuurhulpcentrum.be

◆ Tierschutzverein (Tierheim) München in Duitsland werd opgericht in 1941. Aantal medewerkers: 75 (67 betaald en 8 vrijwillig). Opvang zo'n 5.500 dieren per jaar, waaronder veel huisdieren

Peluzcio

ren (o.a. 2.000 honden en katten). www.tierheim-muenchen.com

Beide centra helpen AAP al jaren door, indien nodig, primaten op te vangen in eigen land. Zo vormen zij een tussenstation voor opvang van exoten uit België en Duitsland, als er (nog) geen plaats is bij AAP. Quarantaine, medische verzorging en voeding worden op elkaar afgestemd; een soepel lopende samenwerking dus.

HELPEDE HAND

Maar het gaat om veel meer dan een stroomlijning van de opvang en een efficiënt gebruik van ruimte. Voor een dier kan de hulp van onze collega's het verschil tussen leven en dood betekenen. Voor bijvoorbeeld Afar, een mantelbaviaan die in 2007 in een circus bij Parijs in beslag genomen werd, hadden wij op dat moment geen plaats en de Franse autoriteiten stonden klaar om hem te euthanaseren. Gelukkig bood Tierheim München de helpende hand en Afar vloog (dankzij onze Air Miles spaarders!) de volgende dag al naar München waar hij een half jaar liefdevol verzorgd werd. Kort geleden hebben we hem opgehaald.

Of neem Peluzcio, een lampong-aapvrouwtje dat hetzelfde lot

Afar

beschoren was in Calais, waar zij door haar eigenaren was achtergelaten. Dit keer schoot het NHC te hulp. Peluzcio wordt alweer enige maanden in Opglabbeek verzorgd (met zeker zoveel liefde als in München) en ook zij komt binnenkort naar Nederland. Zomaar twee voorbeelden van de reeks dieren die hun leven danken aan deze opvangcentra. Bij het NHC zitten op dit moment 30 apen en in München 7, allemaal goed verzorgd in afwachting van een plekje bij AAP. Opvangpartners: redders in nood!

Harry Schaufeli
Coördinator Opvang

De kunst om zichzelf te zijn

In een Duitse dierenwinkel zien we rolstaartbeer Mimiko. Ze is gewond aan haar voorpootje - er zit een dikke teerzalf op gesmeerd, waarvan de resten aan haar tanden zitten. Ze heeft er duidelijk last van want de wond ligt open. Mijn spaarrekening wordt geplunderd en we nemen haar nog dezelfde dag mee terug naar Nederland om de hulp in te schakelen van dierenarts Marno Wolters. Hij heeft ervaring met Kinky, een soortgenoot van Mimiko bij AAP.

Marno's hulp zorgt ervoor dat de wond geneest. Mimiko's handje blijkt vergroeid, maar een operatie biedt uitkomst. Een rolstaartbeer die opnieuw moet leren klimmen (in de omgezaagde boom die middenin in de woonkamer staat) heeft veel oefening nodig, maar het lukt. Ook fruit leren eten blijkt een lastige opgave na het volledige gebrek daaraan in Duitsland. Uiteindelijk gedraagt Mimiko zich jarenlang voorbeeldig. Dan slaat de verveling toe en wordt ze depressief.

GEZELSCHAP

Wat is liefde voor een dier? Dat je ervoor zorgt? Of dat je zijn of haar welzijn het belangrijkste vindt? Ik denk het laatste. In overleg met AAP, waar Kinky al jaren alleen zit, besluiten we Mimiko over te dragen. Als de twee dieren elkaar gezelschap kunnen houden wordt immers hun beider leven verrijkt.

Kinky reageert meteen positief, maar Mimiko moet eerst leren wat het inhoudt om een rolstaartbeer te zijn. Dat was ze inmiddels vergeten. Als we na een jaar komen kijken zien we dat de inzet van iedereen bij AAP heeft gewerkt: Mimiko is een échte rolstaartbeer geworden en heeft ons niet meer nodig. Voor Kinky maakt ze zelfs af en toe een plekje vrij in haar slaapzak. Ook al missen we Mimiko nog altijd enorm, met haar gaat het prima. En zo hoort het. AAP, bedankt!

Madison en Bart
(ex-eigenaren van Mimiko)

WIJ STELLEN AAN U VOOR

Koda

Koda's geschiedenis is er één van medelijden. Zijn eerste eigenaren kochten hem in een dierenwinkel, uit medelijden, maar toen hij thuis problemen veroorzaakte verkochten ze hem weer – uit medelijden, want ze gunden hem een leuker leven. Ook de kopers namen hem uit medelijden, in de overtuiging dat zij hem inderdaad een beter leven konden geven.

De eerste jaren ging het goed. Koda woonde in de tuin maar liep ook vaak los in huis, waar fretten en honden zijn speelkameraadjes waren. Toen werd de heer des huizes ernstig ziek en zijn vrouw nam de verzorging over, inclusief het dagelijkse speelkwartiertje. Tijdens zo'n kroel- en stoeipartij wist Koda haar flink te bijten. De liefde veranderde in angst en Koda moest weg.

RADIOTHERAPIE

In de quarantaine was de inmiddels vierjarige Koda erg bang. Eindeloos ijsbeerde hij langs de muur en hij taalde niet naar eten. Om hem gerust te stellen plaatsten we een radio in zijn unit – voor ex-huisdieren zijn

menselijke stemmen, muziek en ander geroezemoes immers de meest vertrouwde geluiden. De 'radiotherapie' hielp, Koda werd rustiger en tegelijk nieuwsgieriger. Speels als hij was, vond hij alle verrijking leuk. Een dichtgevouwen doos scheurde hij niet kapot maar schoof hij, hem om en om

RODE NEUSBEER

Wetenschappelijke naam *Nasua nasua*
Leefgebied Bossen van Midden- en Zuid-Amerika
Lengte 60 cm + 45 cm staart
Gewicht 3-6 kg
Uiterlijk Roodbruine vacht, geelbruine buik, gezicht met zwart/grijsachtige tekening, grote hoektanden en klauwen
Bijzonderheden Zeer goede neus

kieperend, het hele verblijf door! Ondertussen is Koda naar de Zoogdierafdeling verhuisd. Mensen vindt hij nog steeds erg

interessant, maar naar verwachting zal dat minder worden zodra hij naast soortgenoten zit. Als zijn energie aanstekelijk werkt kunnen we met onze neusberen nog heel wat beleven...

Christine Kraft
Voorlichting

NIEUW BIJ AAP

- ♦ **Prairiehond Luukie** na de dood van haar partner. De eigenaren wilden eenzaamheid voorkomen.
- ♦ **Wasbeerhond Gobi** via een particuliere opvang; oorspronkelijk uit een wildpark in Duitsland.
- ♦ **21 Degoes** van een particulier wiens hobby (die met twee dieren begon) uit de hand liep.
- ♦ **Chimpansee Buddy**, gered van een afvalverwerkingsbedrijf in Spanje.
- ♦ **Neusbeer Koda**, afkomstig van particulieren
- ♦ **Chimpansee Fiffi**, bevrijd uit een zolderkamertje vlakbij Parijs.
- ♦ **Berberaap Joug**, gesmokkeld uit Algerije en in Frankrijk in beslag genomen.
- ♦ **Rhesusapenstel Rico en Cayo** van een particulier in België, via Natuurhulpcentrum Opglabbeek.
- ♦ **Via Tierheim Munchen: berberapen Nilson**, gevonden op straat in Duitsland en door de politie naar een asiel gebracht, en **Canaille**, voor wie euthanasie dreigde.
- ♦ **Zes Japanse eekhoorns** van een particulier die tien dieren kocht en losliet (zie Nieuws op de voorpagina)
- ♦ **Wasberen Shawnee**, gevangen door een particulier in Drenthe, **Jonaz** uit Gelderland en **Tainn** uit Drenthe.

Chimpanzee Conservation Center in Guinee: uw steun waard

Sinds 1998 steunt AAP een project in Guinee waar, net als bij ons in Almere, chimpansees worden opgevangen. Heel wat Air Miles en andere vormen van hulp werden al ter beschikking gesteld om deze dieren – wees geworden door de handel in bushmeat – te redden.

Een jonge chimpansee speelt met David's vetters

Directeur Estelle Raballant nodigde me uit om de week voorafgaande aan de vrijlating van een groep van twaalf chimpansees, naar Guinee te komen. Ik vloog erheen met vijftig kilo bagage aan medicijnen en broodnodige apparatuur.

GROOTS WERK

In het opvangcentrum raakte ik van één ding overtuigd: hier is nog nooit een stuiver ten onrechte uitgegeven. Wat een vreselijk zwaar leven leiden de medewerkers – veelal vrijwilligers. Alleen al in die ene week deed de generator het niet meer, de waterpomp hield ermee op, regen veroorzaakte lekkages, twee chimpansees ontsnapten, de voorraadkamer werd geplunderd (door de losgebroken chimps!), en toch wordt er door deze mensen een groots werk verricht.

LESSEN

De dag na ons vertrek kregen twaalf volwassen chimpansees de vrijheid terug die sommige meer

dan vijftien jaar hadden moeten ontberen. Volgens de eerste berichten van Estelle reageren ze heel wisselend; de groep lijkt in kleinere groepjes uiteen te vallen. Maar in één opzicht reageren ze gelijk: ze hebben nog niet aangeklopt voor voedsel bij de verzorgers, die op veilige afstand toekijken. Kennelijk hebben ze goed opgelet tijdens de lessen "chimplleert-weer-leven-in-het bos" die ze van Estelle en haar team hebben gekregen.

Mede namens Estelle en haar vrijwilligers dank ik u voor de hulp waarmee u deze twaalf chimpansees weer een kans hebt gegeven. Ik hoop dat nog vele dieren zullen volgen.

David van Gennep
directeur Stichting AAP

HOE VERGAAT HET...

de witoorpenseelaapjes in Frankrijk

Eind 2005 werd AAP ingeschakeld voor een noodgeval: een groep van 20 witoorpenseelaapjes moest met spoed weg uit een Duits laboratorium dat ging sluiten. Het lab had, naar omstandigheden, goed voor de dieren gezorgd en wilde er zeker van zijn dat zij op hun oude dag goed terechtkwamen.

Dankzij bemiddeling van AAP kon het merendeel van de aapjes – die zelf niet voor proeven waren gebruikt maar een fokgroep vormden – direct door naar goede dierentuinen. De overgebleven negen kwamen naar Almere. Voor het eerst zagen ze daglicht en konden ze zelfs naar buiten! Ondanks anticonceptie, werd eind 2007 bij één van de koppels een jong geboren: Krisje, dochter van Senn en zijn vrouwtje Shaka.

JONGENDROOM

In de Franse Dordogne was Emanuel Mouton bezig zijn jongensdroom te verwezenlijken. Drie hectare bos veranderde gestaag in een spectaculair dierenpark, *Réserve Zoologique de Calviac*. De ideële doelstelling, gericht op educatie en natuurbehoud, maakte het tot een adres dat AAP's belangstelling trok. We namen contact op en ontvingen

een enthousiaste reactie. Voor een koppel witoortjes was plek en de meegestuurde foto van héél veel bomen kreeg als toelichting 'dat dit hun verblijf moest worden'. Het maakte niet uit dat Shaka en Senn al op leeftijd waren – de dieren waren welkom en konden rekenen op een leven in het paradijs.

Op 12 juni jl. brachten we het gezinnetje naar Calviac. De gigantische dag- en nachtverblijven hoog in de boom, overtroffen al onze verwachtingen, zó mooi! Als bezoekers de 15 cm grote aapjes willen zien, zal dat tussen al het groen heel wat speurwerk vergen!

Carolien Hoogenhout
Opvang en Rehabilitatie

AAP

is een opvangcentrum voor apen en andere kleine uitheemse zoogdieren. Ons doel is de dieren zoveel mogelijk te herplaatsen in een natuurlijke omgeving. De stichting ontvangt hiervoor geen structurele subsidie en is afhankelijk van donaties. U kunt donateur worden vanaf €15,- per jaar. Als begunstiger kunt u zelf de hoogte van uw gift bepalen. Uw bijdrage is van harte welkom op gironummer 2777530. Het is ook mogelijk Stichting AAP te steunen door het sparen van Air Miles of inzamelen van cartridges en mobiele telefoons.

AAP is een van de goede doelen van de

Giften en Acties

AAP bedankt:

- ◆ De voetbalvereniging uit De Bilt voor het schenken van 100 voetballen
- ◆ De heer De Jong voor zijn pensioengift en de familie De Jong voor het doneren van hun verjaardagsgeld
- ◆ De familie Kolt van Gold Supermarkt voor de inhoud van de collectebus in hun bedrijf (€ 300)
- ◆ De anonieme gever die, net als vorig jaar, € 250 heeft gedoneerd
- ◆ Kokosbedrijf Theha BV voor de driejarige sponsoring van AAP ter ere van de lancering van hun nieuwe product Jungle Kokosbrood
- ◆ PPG Industries voor de bedrijfsadoptie van witoorpenseelaap Alaque en Space Horizon voor de verlenging van de adoptie van berberaap Xander
- ◆ Cleerdin&Hamer Advocaten in Almere voor hun gulle gift
- ◆ Schildersbedrijf AAPIE voor de steun aan het onderhoud van de nachtdierverblijven

Ook alle niet genoemde gulle gevers: hartelijk bedankt!

Voor meer informatie over sponsoring- en donatiemogelijkheden: judith.jozefzoon@aap.nl (zake-lijk) en marije.schasfoort@aap.nl (particulier).
Telefoon 036 523 87 87.

OP BEZOEK BIJ...

Stichting AAP

Wilt u neusbeer Koda of chimpansee Donkey 'ontmoeten'?

De dieren die bij AAP terechtkomen hebben vaak een ellendig leven achter de rug. Om hun zoveel mogelijk rust te gunnen, is het terrein van AAP niet vrij toegankelijk voor publiek. We zijn tenslotte geen dierentuin.

Toch willen we onze donateurs en andere geïnteresseerden graag laten zien welke dieren worden opgevangen en wat ons werk inhoudt. Daarom organiseren we een paar maal per jaar bezoeken en zijn er twee keer per week rondleidingen waar kleine groepen mensen onder begeleiding een écht kijkje achter de schermen krijgen. Wie wil er nu niet zien hoe het met de berberapen gaat, hoe het eten klaargemaakt wordt of hoe de prairiehondjes hun gangenstelsels graven?

ZOMAAR WAT REACTIES:

"We hebben genoten! We hebben nu nog meer bewondering voor al jullie goede werk. Bedankt voor de rondleiding."

"Wat ben ik blij dat ik nu met eigen ogen heb kunnen zien hoe goed het met Donkey gaat."

"Die spelende berbers op het Apeneiland... daar had ik uren naar kunnen kijken."

"Hartelijk bedankt voor de bijzonder interessante open dag. De toewijding en kennis van uw medewerkers heeft mij zeer getroffen."

Wilt u meer informatie of wilt u zich aanmelden voor een rondleiding? Kijk dan op www.aap.nl of bel met onze receptionistes via 036 523 87 87.

Petra Sleven
Hoofd Fondsenwerving

Dankzij uw hulp n.a.v. onze brief bij de vorige Apenote, is lampongaap Peluczio gered. Momenteel wordt zij liefdevol opgevangen in NHC Oplabbeek.

COLOFON

uitgave Stichting AAP, Postbus 50313, 1305 AH Almere, telefoon 036 523 87 87, fax 036 538 42 40, e-mail info@aap.nl, internet www.aap.nl **eindredactie** Christine Kraft **aan dit nummer werkten mee** Hester van Bolhuis, David van Gennep, Carolien Hoogenhout, Christine Kraft, Madison en Bart, Esther Ruurda, Marije Schasfoort, Harry Schaufeli, Petra Sleven, Petra Timmers **foto's** Sabine Joosten, Michael Seres, Ivonne Weststeijn, NHC Oplabbeek, Tierheim München, CCC Guinee **vormgeving** Sandra van der Putten **inkt** gesponsord door Sun Chemical O+R

IK HELP AAP

Ja, ik wil AAP helpen en:

- word donateur voor minimaal €15,- per jaar
- maak een door mijzelf vast te stellen gift over op giro 2777530 of KBC Bank Merksem België 414.1222671-22 t.g.v. Stichting AAP, Almere
- ontvang graag informatie over hoe ik AAP kan steunen door middel van een periodieke schenking (notariële akte)

DHR/MEVR

NAAM EN VOORLETTERS

STRAAT EN HUISNUMMER

POSTCODE

PLAATS

TELEFOONNUMMER

MOBIEL

E-MAILADRES

Opsturen aan: Stichting AAP
Antwoordnummer 1441
1300 VE Almere

AN.63